

V spomin na nesmrtnega Lenina

Pred 25 leti, 21. januarja 1924, je umrl v Gorkih pri Moskvi Vladimir Iljič Ulanov-Lenin, ustvaritelj Zveze sovjetskih socialističnih republik, prve socialistične države, nadaljevalec idej Marxa in Engelsa, učitelj in voditelj vseh delovnih ljudi. Delaški razred je sprejel vest o Leninovi smrti kot najtežjo izgubo. Delovno ljudstvo vsega sveta je z najglobljo tugo spremljalo do groba svojega očeta in učitelja, najboljšega prijatelja in zaščitnika — Lenina.

Lenin je umrl, toda njegovo delo je živo, nesmrtno in nepremagljivo. Njegovo revolucionarno in osebnostno nauko govorijo revolucionarni in osebnostni nauki, ki osvaja vedno širše množice delovnega ljudstva. Leninov nauk je postal danes materialna sila, ki potresa temelje imperialističnega sveta in onemogoča izpolnitev načrtov imperialističnih monopolistov za zavojevanje svetovnega gospodarstva.

Marxu in Engelsu ni bilo dano, da bi svoj nauk potrdila z zmago v revolucionarni praksi. Lenin je njun nauk, ki je postal last mednarodnega delavskega razreda, v dobi imperializma, katere zakonitosti Marx in Engels še nista mogla poznati, razvil dalje in ga pripravil za neizbežno bližnjo zmago pri socialistični revoluciji. Velika Oktobrska revolucija, ki jo je vodil Lenin, je v praksi neizpodbitno potrdila pravilnost Marxovega in Leninovega nauka.

Lenin je v dobi imperializma, silne zaostritve nasprotij kapitalističnega sveta, imperialističnih vojn, neposredne naskoka delavskega razreda na trdnjavo imperializma za osvojitve oblasti in zgraditve socialističnega družbenega reda, ubranil marksizem pred oportunisti in izdajalci delavskega razreda v II. internacionali, ki so poskušali otropiti revolucionarno ost marksizma in idejno razorožiti delavski razred, odkril je zakonitosti družbenega razvoja v dobi monopolističnega kapitalizma ter pokazal pot za revolucionarno rešitev družbenih nasprotij.

Skupno s Stalinom je ustvaril Partijo novega tipa. Partijo, ki je bila sposobna izvojevati zmago v Oktobru in izgraditi socialistično družbo. Obdelal je vprašanje zavezništva socialistične revolucije in neprestano učil, da je zveza delavcev in kmetov edina pot osvoboditve vseh delovnih ljudi. Učil je, da ta zveza ni nekaj začasnega, temveč trajan temelj, na katerem stoji samo zmaga revolucije, ampak prav tako zgraditev socializma. Delavskemu razredu je pokazal v odvisnih in kolonialnih narodih močnega zaveznika v boju proti imperializmu. Leninov in Stalinov nauk o nacionalnem in kolonialnem vprašanju služi tudi danes za potitilo zaslužjenim narodom, kako si priboriti osvoboditev, kako se boriti proti imperialističnemu izkoriščanju in zatiranju.

Leninova vera v silo množice je bila brezmejna. On je veroval, da ni sile, ki bi lahko zlomila ljudstvo, ki se zaveda, da se bori za svojo svobodo in boljše bodočnost. Znanstveno je dokazal, da je v novih pogojih močnega zmaga socializma v eni deželi — in zgraditev socializma v Sovjetski zvezi je neizpodbitno potrdila njegov nauk.

Lenin je udaril pečat na ves današnji zgodovinski razvoj. On je odprl o

zgodovini človeštva novo dobo, dobo socializma. Kot gospodar zakonov družbenega razvoja je privedel človeško družbo do skoka iz carstva nujnosti, o carstvo svobode, o katerem je govoril Engels.

Leninizem, ki je marksizem dobe imperializma in proletarskih revolucij, kot ga je opredelil Stalin, je v 25 letih po smrti Lenina doživel nove zmage in življenje je znova potrdilo pravilnost leninskih načel. V teh 25 letih so se pokazali neprecenljivi plodovi Leninovega duha in Leninovega dela. Pod njegovo zastavo in pod vodstvom njegovega najboljšega sodelavca in učenca Stalina, je bil v popolnosti zgrajen socializem v Sovjetski zvezi, ki je zaradi tega v drugi svetovni vojni zdržala najhušo preizkušnjo in dala odločilni delež k zmagi nad fašizmom. Zgodovinska zmaga Sovjetske zveze v vojni proti fašizmu je silno oslabil kapitalistični sistem in omogočila, da so se odrgale z imperialistične verige številne dežele, ki so danes na poti v socializem. Osvobodilna gibanja so zajela milijonske množice v Aziji, kriza kapitalističnih držav je vedno globlja, sila socializma pa so vedno večje.

Lenin je oborožil delavski razred z revolucionarno teorijo, da se znajde v zapletenih pogojih revolucionarne prakse. Marksistično-leninska teorija omogoča avantgardni delavskega razreda, da razume notranjo zvezo obdajajočih dogodkov, da predvideva tok dogodkov in spozna ne samo to, kako in kam se razvijajo dogodki v sedanjosti, temveč tudi to, kako in kam se morajo razvijati v bodočnosti. Marksistično-leninska teorija je napodilo za delo. Lenin se je vztrajno bori proti »marksistom«, ki so smatrali marksizem-leninizem za dogmo, za katekizem; za verski simbol. Lenin je pisal: »Naš nauk ni dogma, temveč napodilo za delo, tako sta vedno govorila Marx in Engels ter sta se po pravici norčevala iz učenja na pamet in gola goga ponašanja formul, ki so bile v najboljšem primeru sposobne le, da začrtajo splošne naloge, ki jih mora konkretna ekonomska in politična situacija vsake posamezne faze, v zgodovinskem procesu nujno modificirati. Nujno potrebno je, da pride vsakemu v meso in kri ta neizpodbitna resnica, da mora marksist upoštevati živo življenje, točna dejstva resnično osti, ne pa da se krčevito oklepa teorije očerajnega dne.« Leninova veličina je v tem, da je dalje razvil marksistično teorijo in jo bogatil z novimi skušnjami. Stalin v sklepih Zgodovine VKP(b) upravičeno sprašuje: Kaj bi bilo s Partijo, z našo revolucijo, z marksizmom, če bi se Lenin od strahu ustavil pred črko marksizma in ne bi imel poguma nadomestiti nekaj starih tez marksizma z novimi, ki ustrezajo novi zgodovinski situaciji?

Naša Partija je pod vodstvom tovariša Tita vodila narode Jugoslavije od zmage k zmagi, držeč se načel marksizma-leninizma, razumevajoč nauki Marxa, Engelsa, Lenina in Stalina kot napodilo za delo in uporabljajoč ga v novih pogojih. Danes se na delih Lenina in Stalina učimo graditi socializem v naših pogojih. Naša oddolžitev o spomin olikega genija Lenina naj bo naš prispevek k čim hitrejši zgraditvi socializma v naši domovini.

DRUGI KONGRES KOMUNISTIČNE PARTIJE SRBIJE

Politično poročilo Centralnega komiteja KP Srbije je podal tovariš Petar Stambolič

V nadaljevanju II. kongresa KP Srbije je v torek popoldne tov. Petar Stambolič podal politično poročilo CK KP Srbije. Med drugim je rekel:

»Tovariši in tovarišice! Drugi kongres KP Srbije se vrši malone štiri leta po prvem, ustanovnem kongresu. To relativno kratko časovno obdobje je bilo izpolnjeno s pomembnimi političnimi dogodki v svetu ter zelo velikimi in revolucionarnimi časi v političnem, družbenem in kulturnem življenju naše države.

Prvi kongres KP Srbije je analiziral delo pratskih organizacij v Srbiji, sumiral dosežene uspehe in sprejel sklepe za bodoče delo, ki so orientirali vso našo partijsko organizacijo na uveljavljanje in uresničevanje linije CK KPJ v pogojih graditve socializma.

Zdaj lahko rečemo, da je KP Srbije v glavnem uspešno uveljavljala sklepe prvega kongresa KP Srbije in da je v svojem delu dosegla znatne uspehe. Pravilni liniji CK KPJ, ki jo je inspiriral tov. Tito, in dejanski pomoči CK KPJ, moramo pripisati, da so komunisti Srbije opravičili zaupanje delovnih množic, ki so jih vodili od zmage do zmage.

Potem ko je omenil spremembe, ki so nastale v naši državi med narodno-osvobodilno borbo, in poudaril njihov značaj, je tov. Stambolič v nadaljevanju svojega referata rekel:

»Ustvaritev nove Jugoslavije zapadnim imperializmom ni bila po volji. Niso se mogli sprizniti s tem, da se je Jugoslavija iztrgala iz imperialističnega tabora in njihove interesne sfere.

Politični imperialistični vrhov zahodnih držav, predvsem Amerike, je po vojni usmerjena na dušitev demokratičnega revolucionarnega gibanja, na likvidacijo neodvisnosti držav, ki so kot svobodne in neodvisne države obstajale skozi stoletja, na vzpostavitve njihovega gospodarstva po vsem svetu.

Naša domača buržoazija, ki je izgubljala bitko za bitko, ki je izgubljala nade, da bi našla oporo med ljudstvom, pa je prikazovala rešitve in pomoči od zunaj v intervenciji kapitalističnih držav. Kdor ne vidi najtesnejše povezanosti protirevolucionarnih sil v naši državi: privrževanje imperialističnih sil, da bi zavrele razvoj revolucije v naši državi, da bi obnovile stari kapitalistični red, ne more razumeti političnega razvoja naše države po vojni.

Oblike politične borbe so bile v posameznih obdobjih različne, določal jih je odnos med sovražnikovimi silami in silami ljudske revolucije. Protirevolucija se je zanašala na oborožene tolpe bivših četnikov, njen predstavnik so iskali legalne politične oblike borbe, hkrati pa so se kapitalistični elementi v gospodarstvu upirali gospodarskim ukrepom oblasti in sabotirali na državnem gospodarskem sektorju, ki se je organiziral.

Proces proti Draži Mihailoviču, kakor tudi drugi že objavljeni podatki so pokazali, da četniki niso ostali v Jugoslaviji po naključju, pa tudi da se niso umaknili skupaj z Nemci, s katerimi so se bili začeli umikati. Svetovali so jim, naj se vrnejo v Srbijo in — »počkajo na nadaljnje dogodke. Takrat, ob koncu vojne, ko so Nemci bežali iz Srbije, leta 1945, je bil ustanovljen četniški glavni štab za Srbijo. Vse to je bilo storjeno z namenom, da bi poskusili zaleteti državljansko vojno v naši državi in pripraviti tla za vmešavanje v notranje zadeve Jugoslavije. Sovražnik je računjal, da bo lahko našel najboljšo oporo v Srbiji.

Pokazalo se je, da so bili sovražnikovi računi zgrešeni, da se je sovražnik zmotil v svojih nadah, da bo našel oporo med srbskim ljudstvom. Med izkoreninjenici je bilo mnogo vojnih zločencev, pa tudi določeno število zapeljanih ljudi — največ kmetov, ki jim je bilo v amnestiji omogočeno, da so se vrnili domov. V letu 1945 je bilo število izkoreninjenecv razpolovljeno, na pomlad 1946 pa je bil glavni del preostalih tolp likvidiran ali pa se je vdal. Takrat ni mogel nihče več računati nanje kot na vojaški ali politični faktor. Spomlad leta 1946 je bil likvidiran četniški štab za Srbijo in prijet Draža Mihailovič.

Buržoazija se je skušala organizirati proti pridobitvam narodnoosvobodilne borbe, proti nadaljnjemu razvoju ljudske revolucije. V Srbiji je skušala storiti to preko Milana Grola. Avtoriteta Ljudske fronte, naše Partije v množicah, enotnosti množic, neomajnost ljudskih oblasti so bile tako velike, da Grol ni mogel začeti odkrite frontalne borbe. Ubral so linijo »prilivanja vode v Titovo vino«, razblinjanja in zaviranja revolucionarnega razvoja. Na jeziku je bil Grol za »istec cilje kakor Ljudska fronta, ni se pa strinjal s »proceduro«, kakor je zgovoril, z bržino uresničevanja teh ciljev. Toda pri vsakem vprašanju, kadar se je konkretno reševalo, je moral Grol obletiti togo avtoriteta velikosrbske buržoazije in braniti njene interese.

V vprašanju agrarne reforme je v zakonodajnem odboru časovne Ljudske skupščine zagovarjal velesposetnike, češ da so »dobri organizatorji« in zahteval, naj se to vprašanje ne rešuje »hitro«.

Njegov tražant Duda Bosković se je v skupščini zavzemal za maksimum zemlje, ki naj bi jo pustili velesposetnikom, od 50–60 hektarjev. Ti velikosrbski hegemonisti so bili na jeziku za federalativno ureditev, zanikali pa so ureditve bratstva in enakopravnosti naših narodov, nastopali so proti zakonom, po katerih smo kaznovali vojne zločince, okupatorjeve pomagače in vojne dobičkarje — bogataše ter razbijali ostanke izdajalskih tolp.

Kakor na komando se je zbralo okoli Grola kar čez noč vse, kar je ostalo od razbitih buržoaznih strank: bivši je-rezovci in jenesovci, okupatorjevi pomagači in vojni dobičkarji, bivši bankirji in kapitalisti, špekulanti in tuji vojniki, advokati in politične korifeje bivših režimov na vasi — predvsem kulakj — vsi so takoj postali »demokratje Milana Grola.

Drugi advokat ostankov razbite buržoazije je bil Dragoljub Jovanović, na katerega sta polagala domača in tuja reakcija velike nade. Taktika Dragoljuba Jovanovića se je po obliki razlikovala od taktike Grolove skupine. Dragoljub Jovanović se je formalno izrekel za Ljudsko fronto in je celo stopil v njo. Ne glede na razne izjave, ki jih je dal, pa ni bil nikoli za program Ljudske fronte, se je pravilno, ni bil za politiko enakopravnosti narodov Jugoslavije, za omejevanje in izrivanje kapitalističnih elementov v mestu in na vasi, za krepitev ljudske oblasti. Bil je velik nasprotnik graditve socializma v Jugoslaviji.

V zunanji politiki je bil proti čvrstim in vsestranskim odnosom z ZSSR in zahteval je »prijeteljstvo« Jugoslavije z zahodnimi demokracijami oziroma z zahodnimi imperialisti. V bistvu je torej D. Jovanović zahteval isto, kakor Grol oziroma bil je eksponent velikosrbske buržoazije in si je na vse kriplje prizadeval da bi se vrnilo »starec.

Ze davno pred vojno je velikosrbska buržoazija določila Dragoljuba Jovanovića in njegovi skupini vlogo svoje rezerve za borbo proti naprednim silam v naši državi. Zdaj je napočel čas, da bi ta rezerva »brez slehernih rezerv začela svoja akcija. Jovanović je to storil.

Jovanović ni mogel ostati v Ljudski fronti, ker je spadal med iste buržoazne in maloburžoazne politike, ki sta jih zgodovina in borba naših narodov pregazila, ki jih ljudstvo odstranjuje s poti, da bi lahko gradilo svojo srečnejšo bodočnost. Kakor drugi poraženi ter po ljudstvu obojeni in pregnani »politik«, je moral tudi Jovanović končati svojo politično kariero kot tuji špijon.

Značilno je, da so se nekateri drugi bivši politiki skušali zbrati v Ljudski fronti okrog Dragoljuba Jovanovića. Toda prav zato, ker Ljudska fronta ni bila ustanovljena na podlagi koalicije strank, ker ni bila ustanovljena za zeleno mizo, marveč v borbi, v kateri je bila skovana enotnost delovnega ljudstva, takšni ljudje niso mogli povzročiti škode, odkrili smo jih in vrgli iz Ljudske fronte.

Tako smo razbili poskuse buržoazije, da bi se organizirala in našla platformo, s katero bi lahko računala na podporo množic. Vsaka takšna platforma je bila logično naperjena proti socialističnemu razvoju naše države in osnovnim pridobitvam revolucije. Toda to nikakor ne pomeni, da bi bila s tem sovražna dejavnost izgubila ali izgubila temelje svojega obstanka.

Sovražnik je spoznal, kako velikanskega pomena je petletni plan za zgraditev socializma, kako ogroža vse nade kapitalističnih elementov in kako nevaren je njihovim interesom. Zato je razumljivo, da se je začela politična bitka po sprejetju plana razvijati na liniji borbe za plan in proti planu.

Vzporedno z bajkami o tem, da je plan nerealen, da ne smemo tako hiteti, da plana ne bomo mogli izpolniti so skušali sovražni elementi sprico slehern konkretne naloge širiti dvome in nezaupanje v silo našega ljudstva, vplivati na omahljive elemente ter zavirati delo in polet množic. Ne smemo pozabiti, da je ta propaganda dosegla tudi nekatere člane Ljudske fronte ter celo člane Partije in da je nekoliko vplivala nanje. Na isti liniji s saboterji sta bila Zujović in Hebrang, ki ju je Partija izločila iz svojih vrst.

Ena izmed oblik sovražne dejavnosti je tudi sejanje vojne psihoze v množicah. Jasno je, kaj pomeni vojna psihoza: jutri bo izbruhnila vojna — čemu tedaj naši napori v graditvi, čemu gradimo tovarne, pospešujemo proizvodnjo, čemu ustvarjamo boljše življenje, ko pa ga bo vojna pritrkala. Glejte, na kaj je preračunana politika vojnih hujskačev in tujni in njihovih agentov pri nas doma.

Zaostravanje razredne borbe se izraža tudi v povečanem odporu kapitalističnih elementov na vasi. Ti elementi se upirajo gospodarskim ukrepom na vasi, skušajo kompromitirati organe ljudske oblasti, hujskajo proti kmetijskim združenjem in prizadevajo, da bi jih razbili, ti elementi širijo na vasi razne alarmantne vesti. V letu 1947 se je dogajalo, da so špekulantski in kapitalistični elementi uničevali žito, da bi ga ne bilo treba oddati državi.

Nadaljnja oblika sovražnikove dejavnosti je gospodarsko sabotiranje. Mnogi ljudje iz vrst buržoazije so se vrnili v naš državni in gospodarski aparat. Bilo bi napačno in nevarno misliti, da so vsi položili orožje, da so se spriznili z novim stanjem. Dosedanje izkušnje so pokazale, da del teh ljudi ni delal vestno, da so se nekateri ukvarjali s sabotiranjem, da so bili nekateri v službi tujih imperialističnih držav itd. Mnogi izmed njih so pripravljani s sabotiranjem zavirati razvoj naše države.

Kakor vidimo, se je politična borba v Srbiji po vojni bila proti notranjemu sovražniku — buržoaznim ostankom ter imperialističnemu in protidemokratskemu taboru z angloameriškim imperia-lizmom na čelu.

Na katerih pozicijah stoji zdaj srbski narod?

Spominjate se, da je Churchill med vojno govoril o 200.000 srbskih družin na vasi, ki nočejo Titovega režima, se pravi, ki nočejo nove Jugoslavije. Pokazalo se je, da so se imperialisti zmotili. Srbski narod, ki se je pod vodstvom Partije boril proti okupatorju in prispeval toliko žrtv, se je tudi v teh letih po vojni, pod vodstvom naše Partije, boril proti velikosrbski buržoaziji ter proti zapadnim imperialistom in njihovim poskusom, da bi preprečili graditve socializma v naši državi. (Ploskanje.) Pod vodstvom naše Partije je srbski narod skupaj z ostalimi narodi Jugoslavije prispeval svoj delež za fronto miru in demokracije, ki ji načeluje Sovjetska zveza. V mednarodnem okviru je naša država na vseh mirovnih konferencah, povsod, kjer se je bila bitka demokratičnih držav proti imperializmu, nudila fronti miru in demokracije vsestransko pomoč.

Srbski narod je z ostalimi narodi Jugoslavije stal na strani svoje ljudske vlade. Na teh pozicijah stoji tudi danes. Zato je absurda besna gonja, ki so jo začeli v zadnjih mesecih proti naši Partiji in našim narodom o nekakšnem preobodu v tabor imperialistov. Doživeli smo v naši državi poskuse, da bi srbski narod ločili od demokratične fronte, da bi ga spravili pod pazduho imperializma, toda to so delali njihovi agenti Grol, Trifunović, Jovanović, Draža Mihailović in drugi, ki jih je ljudstvo pregazilo in zavrglo, ki so zdaj tam, kamor spadajo, borba proti njim pa se je bila pod vodstvom naše Partije in našega Centralnega komiteja. (Burno ploskanje.)

Mi verujemo, da tisti, ki nas napadajo, češ da prehajamo v imperialistični tabor, tega niti sami ne verjamejo, in ti napadi so toliko bolj klavni in obžalovanja vredni, ker so brez trohice načelnosti, brez sleherne zveze z marksizmom-leninizmom. Ti napadi so globoko razžalili ne samo nas komuniste, marveč vse naše ljudstvo. Ni naključje, da so se resolucije Informbiroja oklenili v naši državi sovražniki našega ljudstva in Partije in poskušali napraviti iz nje krinko za zaščito svojih razrednih interesov. Toda prozornost laži in klevet proti Partiji je povzročila, da so se delovne množice Srbije še bolj strnile okrog naše Partije.

ZGRADITEV LJUDSKE OBLASTI

Potem je tov. Petar Stambolič prešel na vprašanje Ljudske oblasti in rekel:

»Prvi kongres je poudaril važnost borbe za pravilno funkcioniranje organov ljudske oblasti kot oblike, preko katere se naša Partija kot vodilna sila v naši državi povezuje s širokimi množicami delovnega ljudstva.

V tem pogledu smo dosegli velike uspehe.

Že prve dni po osvoboditvi smo izvolili vse organe oblasti od zveznih in republiških do okrajnih in krajevnih. Po volitvah so v krajevnih odborih nastale pogoste spremembe in te spremembe so se izvršile na zahtevo ljudstva ali po sklepu višjih organov v primerih, ko so bile v delu odborov ugotovljene nepravilnosti. Te spremembe so se izvršile zlasti v času ostrejših konfliktov s špekulantskimi in kapitalističnimi elementi, ki so v teh organih našli svoje zaščitnike. Partija se je vztrajno in neizprosno borila za čistost organov ljudske oblasti, za razvijanje demokratizma v delu ljudskih odborov, za sodelovanje množic pri reševanju vprašanja oblasti. Partija je orientirala organe ljudske oblasti na to, da se zanimajo in da rešujejo vsa vprašanja, ki so za ljudske množice življenjska.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

V planskem gospodarstvu je potrebna planska razporeditev delavskega kadra

Za izvedbo petletnega plana so nam potrebne vedno večje množice delavcev. Na vseh kongresih preteklega leta in na proračunski razpravi v ljudski skupščini so najvidnejši predstavniki našega javnega življenja poudarjali, da se mora mobilizirati in pravilno usmeriti vsa razpoložljiva delovna sila, da bodo naša podjetja lahko izvršila letošnji plan. S tem vprašanjem se je pred nekaj dnevi tudi bavila konferenca personalnih referentov vseh ljubljanskih industrijskih in trgovskih podjetij in ustanov. Na konferenci so obširno razpravljali o nalogah, ki so zadržane v vrsti zakonov in uredb, ki jih je izdala v zadnjem času naša oblast. Vsi ti zakoni tvorijo stvarno eno celoto in zasledujejo isti skupni smoter: vskladiti delo podjetij in uprav za delovno silo, regulirati delovne odnose, zagotoviti našim obratom prepotrebno delovno silo, jo pravilno razporediti in disciplinirati. Vsi ti zakoni predstavljajo znaten korak dalje v izpolnjevanju naše socialne zakonodaje in naše vseobče kolektivne delavnosti.

Ti predpisi določajo način planiranja in razporejanja delovne sile. Planska izgradnja našega gospodarstva zahteva hkrati tudi plansko razporeditev delavskega kadra. Prav zato se je najprej reorganizirala in preusmerila služba uprav za delovno silo ter nato s posebno uredbo ukovirilo delo za vključitev delovne sile v gospodarstvo. Vodilno načelo te uredbe se sklada z duhom načrtnega gospodarstva na vseh področjih produkcijskega udejstevovanja. Danes je nujno, da se planira tudi potrebna produkcijska sila, da jo zaposlujemo in razporejamo po določenem redu ter s tem preprečimo fluktuacijo delavcev iz podjetja v podjetje po samostojnem kriteriju, ne glede na interese skupnosti. Po tej uredbi morajo gospodarska podjetja in ustanove planirati delovno silo, ki jo bodo potrebovali v tekočem letu. Plan morajo predložiti svojemu nadrejenemu operativnemu vodstvu, ki ga nato pošlje svojemu resornemu ministrstvu. Vsa resorna ministrstva skupno z ministrstvom za delo vskladijo te plane in jih po izvršenem razdelilniku odstopijo posameznim upravam za delovno silo. Podjetja, ki niso v planu, ne smejo najemati delavcev mimo uprav za delovno silo, ker se s tem krši planska disciplina in onemogoča pravilna razporeditev delovne moči po gospodarskih prioritetenih sektorjih.

Podjetja, ki so v planu, so na drugi strani dolžna pomagati upravi za delovno silo pri pridobivanju delovne sile in pri ustvaritvi ustrežajočih delovnih pogojev. Zakonodajalec ni prezrl nalog, ki so v tesni zvezi z uspešno rešitvijo tega vprašanja. Zavedal se je, da ni mogoče dobiti velikih skupin delavcev s podežlja v delavske centre, če niso na razpoložljive potrebne bivalisti. Podjetja morajo sama zgraditi stanovanja za svoje delavce. To pravilo je postalo zakon in podjetja, ki se ne bodo po njem ravnavala, ne bodo dobila delavcev.

Z uredbo o ustanovitvi in prenehanju

delavskih razmerij se nadalje izpreminja odpovedni rok in dovoljuje ministrstvu za delo, da sme razmeščati delavce z odločbo v istem kraju ali v drugi. S to odločbo se razred delovno razmerje pri prejšnjem delodajalcu in ustanovi novo ob enakih pogojih. Novi delodajalec mora zagotoviti razporejenemu delavcu prevoz, hrano in stanovanje. Premestitve vrši ministrstvo za delo na predlog uprav za delovno silo. Premestitve, odnosno razmestitve v okviru enega samega podjetja ali obrata pa vrše lahko po svoji uvidenosti dotična vodstva sama.

Ugotovilo se je, da se nekatera vodstva vse premalo bavijo z načrtno razdelitvijo delavstva v samem obratu, ker mislijo, da morejo izvršiti planske naloge le s povečanjem števila delovne sile, namesto da bi začela z reorganizacijo dela samega in v uvajanjem realnih norm.

Napačno je tudi, če se v primeru sklenjenega obrata zaradi trenutnega pomanjkanja surovin itd. pošilja delavstvo na brezplačni dopust ali domov v svoje kraje. V podobnih primerih morajo vodstva postaviti delovno silo, ki je odveč, na razpolago pristojni upravi za delovno silo, ki bo te delavce premeštila v podjetja planske prioritete. Danes, ko so vse panoge tesno med seboj povezane, se mora tudi vprašanje delovne sile reševati po skupnih vidikih. Izključiti se mora sleherna možnost, da bi posamezna podjetja odtevala delavce podjetjem, ki so je najbolj potrebna.

Zaradi naglega naraščanja industrijske delavnosti, stalnega povečanja obratov, otvarjanja novih itd., je tudi povpraševanje po delavcih toliko večje. Pomanjkanje delavcev moramo nadomestiti z ženami in vseh možnih primerih. Nekatera podjetja pa žene odklanjajo z raznimi izgovori ter odtegujejo s tem delavce drugim obratom. Podjetja naj skušajo vskladiti svoje potrebe s potrebami skupnosti. Danes nam je vsaka delovna moč dragocena in jo moramo vselej smotrno uporabiti.

Ta cilj zasleduje tudi uredba o novih delovnih knjižicah in o reviziji starih. Preprečiti hoče nekontrolirano fluktuacijo delavcev iz podjetja v podjetje. Prej je delavec lahko zapustil svoje delovno mesto po svoji volji in često brez pravilne odpovedi, ker si je lahko preskrbel drugo delovno knjižico. To odsej ne bo več mogoče. Nobeno podjetje ne sme najeti delavca, ki nima nove ali stare revirirane delavske knjižice. Tako bomo preprečili vsako nadaljnjo fluktuacijo delavcev, ki je doslej toliko škodovala našem gospodarstvu.

Izkušnja je pokazala, da je za uspešno izvedbo petletnega plana odločilnega pomena pravilna zaposlitev delavcev in pritegnitev novih sil v naš industrijski proces. Če bomo pravilno zajeli ta problem in ga uspešno rešili, bomo s tem najizdatneje pospešili izgradnjo našega gospodarstva, pospešili industrializacijo države, pokazali, kako morejo združene moči ljudstva uspešno graditi socializem.

Odredba o znižanju planske polne lastne cene

Vlada FLRJ je na podlagi 7. člena zakona o vsedravnem proračunu za leto 1949 na predlog predsednika gospodarskega sveta vlade FLRJ in po mnenju CO Zveze sindikatov Jugoslavije izdala

odredbo o znižanju planske polne lastne cene za leto 1949

1. Državna gospodarska podjetja vsedravnega, republiškega in lokalnega pomena, ki so zajeta v vsedravnem proračunu, bodo leta 1949 znižala plansko polno lastno ceno, izračunano na podlagi navodil pristojnih planskih komisij, kot sestavnih del planske strukture prodajne cene izdelkov in storitev za določeni odstotek, in sicer od 1. januarja 1949.

2. Plan za znižanje planske polne lastne cene iz posameznih panog sporoči po pristojni poti predsednik zvezne planske komisije.

Plan za znižanje polne lastne cene vsebuje določene odstotke, absolutne zneske in roke za znižanje, odnosno za plačila.

3. Izmed skupnega zneska planiranega znižanja leta 1949 se bo 55% porabilo za zvišanje tistega dela dobička, ki se prepušča podjetjem v pravo uporabo, 2% se pa vnese v fond vodstva podjetja.

4. Odstotki po prejšnjem odstavku morejo biti za posamezne gospodarske panoge ali posamezna podjetja višji ali nižji, in sicer glede na višino planskega dobička v teh panogah, odnosno podjetjih. Podrobnejše predpise o tem bo izdal finančni minister FLRJ v sporazumu s predsednikom gospodarskega sveta vlade FLRJ.

5. Znesek planiranega znižanja planske polne cene bo podjetje plačevalo po navodilu, ki ga bo predpisal finančni minister FLRJ v sporazumu s predsednikom gospodarskega sveta vlade FLRJ.

6. Za količine izdelkov ali storitev nad odobrenim proizvodnim planom bo veljal nadplanski dobiček iz planskega dobička in skupnega znižanja polne lastne cene, doseženega pri teh količinah.

7. Odstotki skupnega doseženega znižanja planske polne cene se vzamejo kot podlaga za določitev odstot-

ka prispevka v fond vodstva podjetja iz nadplanskega dobička.

8. Če pristojni planski organi spreminijo določeni proizvodni plan, se uporabijo odstotki, določeni v planu za znižanje planske polne cene (2. točka te odredbe) za znesek polne lastne cene po spremenjenem proizvodnem planu.

9. Izpolnitev plana za znižanje polne lastne cene (2. točka te odredbe) ne sme škodovati izpolnjevanju določenemu proizvodnemu planu glede količine, kvalitete in sortimenta.

10. Vsa državna gospodarska podjetja, zajeta s to odredbo, bodo znižala svojo plansko polno lastno ceno za leto 1949 (plansko polno lastno ceno za leto 1948, zmanjšano za planirano znižanje leta 1948) v prvem četrtletju 1949 za znesek, ki ustreza četrtini (25%) njihovega lanskega plana za znižanje, če je njihov proizvodni plan za leto 1949 enak kakor plan za l. 1948. Če je proizvodni plan za 1949 večji ali manjši od plana za 1948, mora biti znesek znižanja med prvim četrtletjem 1949 sorazmerno večji ali manjši, tako da se s planom za 1949 pozneje odredi definitivna kvota znižanja polne lastne cene za prvo četrtletje.

11. Podrobnejše predpise za izpolnjevanje te odredbe bo po potrebi izdal predsednik gospodarskega sveta vlade FLRJ in zvezne planske komisije.

12. Ta odredba stopi takoj v veljavo. Predsednik vlade FLRJ, minister za narodno obrambo, maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito

Predsednik gospodarskega sveta vlade FLRJ in zvezne planske komisije Boris Kidrič

V Istri bodo letos povečali proizvodnjo kremenčevega peska za 50%. Podjetje Istrski rudniki kremenčevega peska, ki je bilo ustanovljeno že leta 1946, je doseglo lani za 50% večjo proizvodnjo kakor prejšnja leta. Letos je plan povečan za 50%, delovni kolektiv se je pa zavezal, da ga bo izpolnil pred rokom.

V premogovniku v Kreki so mehanizirali zasipavanje starih rovov. Zdej je pri delu zaposlen en sam delavec, ki nadzira obratovanje žralke, delo pa napreduje dvakrat hitreje kakor prej.

Letno zasedanje Izvršnega odbora Svetovne sindikalne federacije

Angloameriška reakcija razbija enotnost Svetovne sindikalne federacije

Pariz, 19. jan. (Tanjug) Na včerajšnji seji izvršnega odbora Svetovne sindikalne federacije je delegat britanskih Trade unionov Arthur Deakin stavil z namenom, da razbije Svetovno sindikalno federacijo, predlog, naj bi v letu 1949 začasno prenehala dejavnost Federacije. Deakinov predlog je v celoti podprl delegat Kongresa industrijskih organizacij ZDA Karrey.

Deakin je izjavil, da ne bo privolil v nobeno drugo rešitev, razen v prenehanje dejavnosti Svetovne sindikalne federacije, ter je zagrozil, da bodo v primeru, če izvršni odbor ne bi sprejel njegovega predloga, britanski Trade unionji in Kongres industrijskih organizacij ZDA izstopili iz Svetovne sindikalne federacije.

Glavni tajnik Svetovne sindikalne federacije Louis Saillant je ostro protestiral proti temu razbijaškemu manevru in podal delegatom resolucijo glede predloga britanskih Trade unionov. V resoluciji predlaga, naj bi izvršni odbor poslal ta predlog posvetovalnim organom

Svetovne sindikalne federacije. Izvršni odbor, je rečeno v resoluciji, smatra, da predlog Trade unionov izpodkopava obstoj Svetovne sindikalne federacije. Razen tega sodi, da ta predlog vsebuje načrt za spremembo strukture Federacije in njenih ustavnih temeljev. To bi imelo za posledico, da bi morali takoj sklicati izvršni odbor Generalnega sveta, pred katerim je po 6. členu statuta odgovoren izvršni odbor.

Predsednik britanskih Trade unionov Deakin je zavrnil resolucijo glavnega tajnika Saillanta. Delegat sovjetskih sindikatov Kuznjecov je podprl predlog resolucije Louisa Saillanta in poudaril, da se lahko samo na ta način ohrani enotnost mednarodnega sindikalnega gibanja.

Nizozemski delegat Cupers se je izjavil za britanski predlog. Tako so se tri delegacije: britanska, ameriška in nizozemska, izjavile za razkovanje Svetovne sindikalne federacije. Štiri delegacije so v izvršnem odboru nastopile proti razcepitvi.

Generalni sekretar KP ZDA Denis o razpravi proti voditeljem KP ZDA

Protesti proti izzivalni razpravi naraščajo

New York, 19. januarja (Tass). Generalni sekretar Komunistične partije ZDA Denis je objavil izjavo v imenu 12 komunističnih voditeljev, proti katerim se je pričela v ZDA razprava. V izjavi je rečeno, da pomeni razprava proti Komunistični partiji, ki ni obdolžena dejanih, pač pa svojega nauka, sama po sebi resen udarec za ustave pravice ljudstva. Očitno je, da nismo obtoženi zaradi ilegalnega delovanja, ampak zaradi nauka in razširjanja zgodovinskih načel marksizma. To razpravo je mogoče primerjati s požigom Reichstag, Dreyfusovo afero in razpravo v Scottsbroughu. Nasledovno človeštvo po vsem svetu bo zasledovalo razpravo proti nam, kakor je zasledovalo druge velike borbe za svobodo ljudi. Ves svet bo videl v tej razpravi še eno poglavje v borbi svetovnih demokratičnih sil proti reakciji. Ljudje

po evetu bodo pravilno ocenili licemerne pridige proti demokraciji, ki se širijo iz Washingtona, in primerjali jih bodo z dejanskim procesom kontrole nad mišljenjem, ki se razvija v ZDA. Milijoni v naši državi in v evetu nas bodo ne glede na politična stališča podprli v tej veliki demokratični borbi.

Mitinga, ki ga je v Washingtonu organiziral kongres borbe za državljanske pravice, se je udeležilo mnogo delegatov iz vseh krajev ZDA. Udeleženci mitinga so označili razpravo proti 12 voditeljem Komunistične partije ZDA kot poskus, da se razglasijo manjšinske stranke za protizakonite. Udeleženci mitinga so zahtevali od ministra za pravosodje Clarka, da preneha s politično ukinitvijo državljanskih pravic. Na mitingu so govorili član kongresa Marcantonio, crnc Paul Robson, književnik Howard Fast in drugi.

Obsedno stanje v Iraku

Britanske spletke na Bližnjem vzhodu

Bejrut, 19. jan. (Tass) Sirijski časopis »Al Duha« citira poročila iz Bagdada in piše, da je vlada Nuri Saída razglasila obsedno stanje v vsem Iraku. Izvedenih je mnogo aretacij politikov in uvedena je stroga cenzura tiska.

Politični komentatorji menijo, da hoče izvesti Nuri Saíd svoj načrt, imenovan »Nuri Saíd - Clayton plan«, na podlagi katerega bi bil del Palestine priključen Transjordaniji, vstevši Negev.

Britanija močno podpira ta načrt, ker je področje Negeva strateško važno in znano po svojem rudnem bogastvu.

Sofulis sestavlja novo monarho-fašistično vlado

Atene, 19. jan. (Tanjug) Atenska radijska postaja poroča, da je dobil danes doseđani predsednik monarhofašistične vlade Sofulis od kralja mandat za sestavo nove vlade. — Kralj je sprejel Sofulisov predlog, da naj prevzame Aleksander Diomidis mesto vladnega podpredsednika, general Papagos pa mesto vrhovnega poveljnika monarhofašistične vojske.

Achesonovo imenovanje potrjeno

Washington, 19. jan. (Tanjug) Reuter poroča, da je ameriški senat potrdil imenovanje Deana Achesona za novega ministra za zunanje zadeve ZDA.

Tajna londonska konferenca o »okupacijskem statutu«

Berlin, 19. januarja (Tass). Berlinski časopisi komentirajo konferenco zapadnih velesil v Londonu glede izdelave takozvanega »okupacijskega statuta« za zapadno Nemčijo in poudarjajo dejstvo, da poteka konferenca za zaprtimi vrati.

»Berliner Zeitung« piše, da razpravljajo v Londonu o kolonialnem statutu in citira članek dopisniške lista »Sunday Times« o privilegijih, ki si jih bodo zapadne sile pridržale glede nadzorstva nad nemško zunanjo trgovino, nemško kapitalno industrijo, pridržale pa si bodo tudi nadzorstvo, zavarovano z ruskim statutom. »Berliner Zeitung« ironično pripominja, da se po tem že lahko vidi, kakšen bo vsaj jedrilo list.

Časopis »Der Morgen« piše v članku pod naslovom »Vojaška diktatura namesto miru« naslednje: Vedno bolj jasen postaja dalekosežni načrt o vojaški diktaturi v zapadni Nemčiji. S to diktatoro bodo zavarovali okupacijski statut, nadzorstvo nad Porurjem in tako imenovani komite za vojaško varnost. Časopis opozarja, da se pričena s tem kolonialna zgodovina zapadne Nemčije.

Angloameriške okupacijske oblasti preganjajo KP Nemčije

Düsseldorf, 19. januarja (Tanjug). Kakor poroča Reuter, se je danes pričela v Düsseldorfu razprava proti predsedniku KP Nemčije Maxu Riemannu, ki so ga britanske vojaške oblasti postavile pred sodišče zaradi tega, ker je kritiziral porurski statut in angloameriško politiko v zapadni Nemčiji. Na zahtevo branilca je razprava odložena do 27. januarja. Med razpravo je pred poslopjem demonstrirala množica ljudstva in zahtevala, da bi Riemann izpustil na svobodo. Policija je dobila ukaz, da mora razpršiti demonstrante.

Kakor poroča radio v Leipzigu, je britansko vojaško sodišče v Düsseldorfu obsodilo danes predsednika KP Severnega Porenja in Westfalije Huga Paola na dva meseca zapora, generalnega sekretarja Partije Paula Selenka pa na šest tednov zapora. Obsojena eta bila zato, ker sta sklicala 2. januarja v Düsseldorfu miting v zvezi s proslavo 30. obletnice ustanovitve KP Nemčije.

Množično protestno zborovanje proti angloameriškem poruskemu diktatu

Leipzig, 19. jan. (Tanjug). Včeraj je nad 100.000 delovnih ljudi protestiralo na množičnem zborovanju v Leipzigu proti angloameriški odločbi o Poruru. Predstavnik enotnosti Nemčije Horst Sindermann je v svojem govoru na zborovanju dejal, da je porurski diktat najtežji udarec proti enotnosti Nemčije in da hočejo angloameriški imperialisti Poruru spremiti v kovčnico orožja za tretjo svetovno vojno. Predsednik občine dr. Zeigner je zborovalce pozval, naj najodločneje protestirajo proti preganjanju prvobornega za enotnost Nemčije Maxa Riemanna.

Sovjetska vlada odklanja posredovanje na Kitajskem

Moskva, 19. jan. Tass poroča, da je sovjetska vlada odbila prošnjo za posredovanje, ki jo je poslala kitajska vlada. Poročilo dostavlja, da je odgovor izročil Višinski v ponedeljek kitajskemu poslaniku v Moskvi. V odgovoru izjavlja sovjetska vlada, da ostane zvesta načelu nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav in zato ne smatra za umestno sprejeti vloge posredovalca. Z druge strani pa mora spremeniti Kitajsko v demokratično državo kitajsko ljudstvo samo.

V osvobojenih področjih Pekinga osnovana demokratična oblast

Peking, 19. jan. Prvega januarja je prevzela oblast v osvobojenih predmestjih prva demokratična uprava mesta Pekinga. Predsednik občine Jeh Cinejing, ki je tudi šef vojaškega upravnega sveta za Peking, ter podpredsednik občine Hau Ping sta objavila še isti dan prvi razglas. V razglasu je rečeno, da je bila ljudska demokratična mestna uprava Pekinga sestavljena po ukazu ljudske vlade osvobojenega področja severne Kitajske. Ta ukaz je bil izdan zaradi osvoboditve predmestij Pekinga in skorajšnje osvoboditve vsega Pekinga.

Uprava bo zavarovala red v predmestjih, začela življenje in premoženje prebivalstvu in organizirala vse družbene sloje, da bodo pomagali v borbi narodnoosvobodilne armade za čim prejšnje uničenje reakcionarnega Cangkajškovega režima.

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

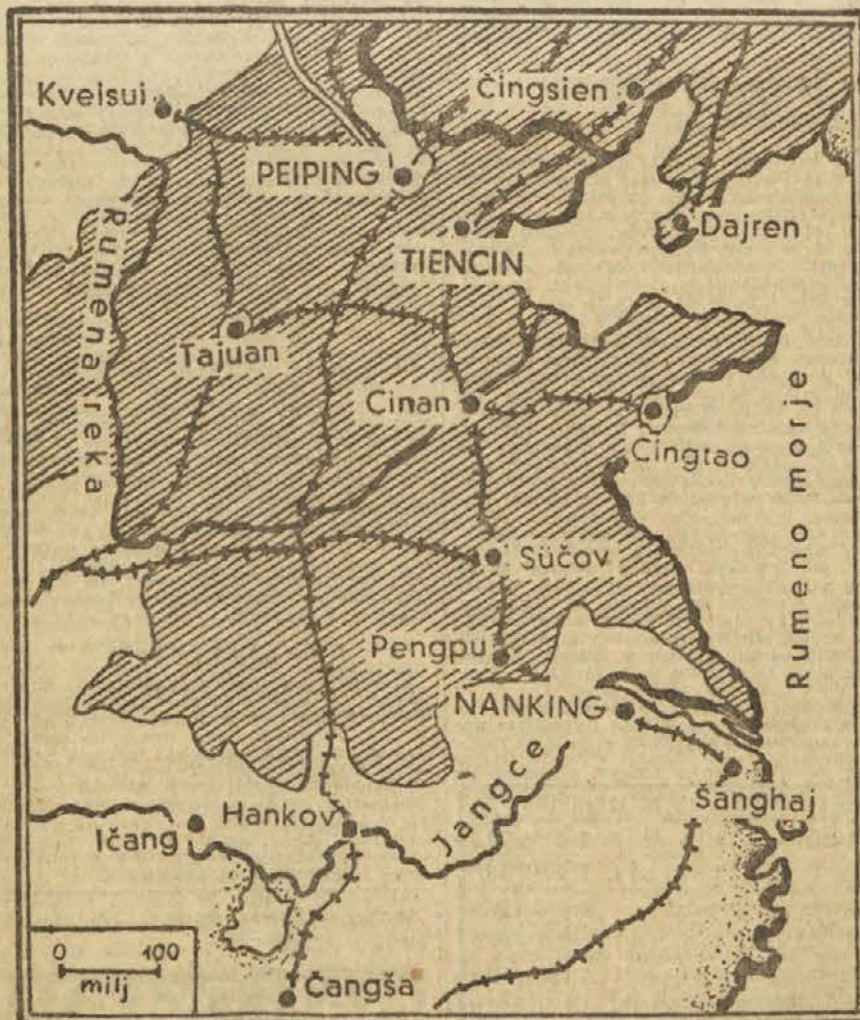
Stanje dne 19. januarja: Depresije potujejo dalje od Atlantika preko Islanda in Skandinavije proti Aziji. Pri Skandinaviji se je pojavilo novo valovanje atlantske fronte, ki se širi proti vzhodu in bo sprožilo jutri novo depresijo v področju Skageraka. Nad zapadnim Atlantikom se razvija visok zračni pritisk, ki se premika proti vzhodu in bo konec tedna (po izjavi Berlinskega zavoda za dolgoročne prognoze) prekinil atlantski režim v srednji Evropi, ki se bo premestil v zahodnoevropsko področje. To pomeni nastop hladnejšega vremena, vendar s stankom stanjem še ni računati.

Snežne zamerne v Sloveniji po poročilih od 15. januarja ob 7. uri:

Pokljuka: —1 stop., jasno, 10 cm sneha na 20 m podlaga.
Dom v Planici: —3 stop., jasno, 40 cm zmrznjenega snega, smučarske poti uporabne.
Bled: 0 stop., oblačno, brez snega.
Jezerško: —4 stop., jasno, brez snega.

Vremenska napoved za četrtlet 20. januarja: Pretežno jasno, v kotlinah in dolinah megla ki se lahko zavleče v popoldanski čas. Temperatura bo v nižinah pada, v krajih z meglo tudi podnoži pod 0 v višinah topla.

Narodnoosvobodilna armada Kitajske pripravlja veliko ofenzivo preko reke Jangcejkang

Po osvoboditvi Tiencina je Kitajska ljudska armada skoro popolnoma likvidirala Cangkajškovo odpor na severnem bojišču. V Cangkajških rokah je ostal le Peking, bivša prestolnica Kitajske. Po poslednjih poročilih se vodijo pogajanja za kapitulacijo mesta in premirje na sev. Kitajskem.

Ljudska armada, ki je leta 1947 prešla v ofenzivo na široki fronti in razbila reakcionarne načrte Kuomintanga, se pripravlja, da prične nove operacije velikega stila. Kitajska ljudska armada koncentrira sedaj vse svoje sile za napad preko reke Jangcejkang. S tem se bo težišče borb premestilo v osrčje Kitajske, v dolino reke Jangcejkang, kjer je koncentriran največji del kitajske industrije. Tu so tudi največja mesta Kitajske.

Ameriška reakcija, ki se vse bolj zaveda, da pomeni zmagovito napredovanje Ljudske armade konec njenih sanj o svetovni nadvladi, je zato sugerirala Cangkajšku, da zaprosi velesile za posredovanje. Kot poroča radio Moskva, je sovjetska vlada odbila prošnjo nankajške vlade za posredovanje, ker hoče ostati zvesta načelu nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav.

